

Iitin kunnassa sijaitsevan

Maakansan kyläsuunnitelma 2006

Sisällys	sivu
1. Johdanto	2
Suunnitelman tarve	2
Suunnitelman laadintavaiheet	2
Tekijät	2
2. Maakansan sijainti ja historiikki	3
3. Maakansan nykytila	3
Väestö ja asuminen	4
Elinkeinot	4
Palvelut	4
Yhdyskuntatekniikka	4
Ympäristö	4
Yhdistys- ja yhteistoiminta	4
4. Maakansan tulevaisuuden vaihtoehdot	5
Kylän nelikenttä	5
Kylä tulevaisuudessa	6
5. Maakansan kehittämistavoitteet	7
6. Toimenpiteet	8
Väestö ja asuminen	8
Elinkeinot	8
Palvelut	8
Yhdyskuntatekniikka	8
Ympäristö	9
Yhdistys- ja yhteistoiminta	9
7. Maakansan kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys	9
8. Yhteystiedot	9

1. Johdanto

Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan kylän tulevaa kehittämistä. Kyläsuunnittelutyön aikana kyläläisiä on kokoontunut yhdessä pohtimaan kylän asioita. Suunnittelutilaisuuksissa käydyt keskustelut ja kyläläisiltä saadut tiedot kylähaastatteluiden avulla ovat kyläsuunnittelutyön tärkein osa. Kyläsuunnitelma toimii kyläläisten yhteisenä julkilausumana oman kylän tulevasta kehittämisestä. Kyläsuunnitelman avulla kylä voi neuvotella kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa toimenpiteiden toteuttamisesta.

Kylän ulkopuolista rahoitusapua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Kyläsuunnitelma on suunnittelutyöhön osallistuneiden kyläläisten yhteinen näkemys kylän kehittämisestä. Tarkoitus on muutaman vuoden välein seurata ja päivittää kyläsuunnitelmaa, joten kaikki kyläläiset voivat myös jatkossa olla mukana päivittämässä kyläsuunnitelmaa omilla näkemyksillään ja ideoillaan sekä omalla osallistumisellaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Suunnitelman laadintavaiheet

Kyläsuunnitelman ensimmäinen versio tehtiin 2002.

Valmis kyläsuunnitelma jaettiin kylän joka talouteen helmi-maaliskuussa 2003.

Suunnitelmaa ryhdyttiin päivittämään ajan tasalle marraskuussa 2005 ja saatiin päätökseen helmikuussa 2006.

Valmis kyläsuunnitelma esiteltiin kyläkokouksessa maaliskuussa 2006.

Suunnitelma on kaikkien halukkaiden saatavilla.

Tekijät

Alkuperäisen suunnitelman ovat tehneet vuoden 2002 kyläyhdistyksen johtokunta.

Vuoden 2006 päivitykseen ovat osallistuneet vuonna 2005 johtokuntaan valitut.

2. Kylän sijainti ja historiikki

Ensimmäiset Kaakkois-Hämeen seuduille tulleet miehet olivat eränkävijöitä, jotka kalastelivat ja metsästivät saloilla riistaa ja turkiseläimiä. Ennen pitkää eräilyn muotoihin liittyi myös kaskenpoltto. Kaskenpoltton vaikutuksesta tapahtuukin näiden erämaiden valtaus. Iitin alue jakautuu Veskansaan ja Maakansaan. Veskansan järviolueen kasvillisuusrikkaat painanteet houkuttelivat kaskiviljelijöitä ennemmin kuin kosteussuhteiden takia epäedulliset Maakansan kovat savikkomaat. Peltoviljelyn voimistumisen ja todennäköisesti valtiovallan asutustoiminnan myötä muodostuukin Maakansan alueen lopullinen asuttaminen ja nousu Iitin talouselämän painopisteeksi.

Maakansan kylät ovat peräisin 1400 – luvulta, jolloin isot tilat hallitsivat kyliä. Maakansan alue on ollut historiassa tärkeä raja-alue, jossa vuoroin venäläiset ja ruotsalaiset sotilaat tulivat kyläläisille tutuiksi.

Maakansa muodostuu seuraavista kylistä, Muikkulasta, Taasiasta, Kolisevasta, Saarasista ja Haapakimolasta. Maakansa sijaitsee Etelä – Iitissä Lapinjärvi ja Elimäki rajoinaan.

Kuntakeskukseen Kausalaan on lyhimmillään alueen pohjoisosasta reilu 5 km ja kaukaisimmasta osasta 20 km.

Elimäen kirkonkylälle on matkaa 12 km Haapakimolan koulun risteyksestä.

Lähin kaupunki Kouvola on 35 km päässä ja Lahteen on matkaa 55 km.

Kylätoimikunta perustettiin Maakansan alueelle 1985. Viidentoista toimintavuoden jälkeen kylätoimikunta rekisteröitiin kyläyhdistykseksi joulukuussa 2000. Kyläyhdistys tarjoaakin kyläläisille toiminnallista ohjelmaa, kuten esimerkiksi: nuorten kerhoa, grillijuhlia, liikunnan iloa, teatterimatkoja ja sadonkorjuujuhla illallisia ym. tapahtumia joita kyläyhdistyksen toimintasuunnitelma kunakin vuonna sisältää.

3. Kylän nykytila

Kylän nykytilan kuvaus on koottu Elävät kylät Iitissä -keskusteluillan ja kyläläisten haastatteluiden pohjalta. Tärkeimpiä kehitettäviä asioita olivat vastaajien mielestä seuraavat asiat:

- koulun säilyttäminen; etelä-Iitin koulun sijoituspaikaksi Haapakimola; koulu 3-opettajaiseksi
- lisää asukkaita kylille, etenkin lapsiperheitä
- harrastusmahdollisuudet suotava myös viikonloppuisin koulun tiloissa
- tiedottamista enemmän kylän tapahtumista / palveluista
- tontit ja tyhjät rakennukset myyntiin
- seuratalon käyttöasteen nostaminen
- vesi- ja viemäröintiasioiden kuntoon saaminen
- ikäihmisten palvelujen turvaaminen / parantaminen (ruokapalvelut)
- uimapaikka kylälle
- yksityisten tiehoitopalveluiden kehittäminen
- tutkitaan mahdollisuutta käyttää peltoja energiakasvien tuotantoon
- maakaasuputken hyödyntäminen
- Karralan museoalueen ja luontoreitin kunnossa pitäminen

Väestö ja asuminen

Maakansa sijaitsee Iitin kunnan eteläosissa rajoittuen Elimäkeen ja Lapinjärveen. Maakansan alueella on 150 vakituista taloutta ja 40 kesäasuntoa. Väestömäärä noin 550. Valtaosa alueella asuvista on työikäisiä. Maakansan alueella on myytävänä jatkuvasti asuintontteja. Asunto ja tonttitarjonta esillä Iitin kunnan tonttirekisterissä. Kyläyhdistyksen syksyllä 2002 tekemä kyläesite saatetaan ajan tasalle vuoden 2006 aikana.

Elinkeinot

Maakansan alueella harjoitetaan maataloutta (viljelyä, lypsykarjaa sekä sikatiloja) ja metsätaloutta.. Alueella toimii myös joitakin pienteollisuus ja palvelualojen yrityksiä sekä urakointitoimintaa. Kylällä on myös oma taksi. Kylälle valmistui syksyllä 2002 oma kyläesite, jossa on myös kylän palveluhakemisto.

Palvelut

Jätehuoltopalvelu pelaa.

Koululla todettiin olevan hyvät harrastemahdollisuudet. Useammassa vastauksessa toivottiin koulun säilyvän kolmiopettajaisena.

Maakansan seuratalo nähtiin kylän toimintakeskuksena.

Kylällä toimii oma taksi.

Kylällä on monipuolista ammattiosaamista ja laaja yrittäjäjoukko joiden palveluja käytetään.

Kirjastoauto kulkee joka toinen viikko.

Asiointiyhteydet toimivat Kausalaan.

Tietoliikenneyhteydet toimivat.

Yhdyskuntatekniikka

Tiestö on kohtuullisen hyvässä kunnossa.

Katuvalaistusta voisi lisätä. GSM-yhteydet todettiin pelaavan hyvin, samoin jäte- ja ongelmajätehuolto. Vesihuoltotekniikan rakentamisen selvittämistä toivottiin.

Ympäristö

Luontoreitistö on Karralan alueella. Tiestä ja polkuja on ulkoilutarpeisiin.

Luonnonsuojelualueita on kylällä. Ympäristö on yleisesti monimuotoista. Hyvät kierrätysmahdollisuudet myös ongelmajätteille ja metalliromulle ym.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Alueella toimivia yhdistyksiä on Maakansan Metsästäjät, Maakansan Maatalousnaiset, Saarasten Nuorisoseura, vanhempainyhdistys Maakansan Maahiset, urheilu- ja liikuntaseura Maakansan Nopsa. Yhdistysten toiminta on monipuolista ja aktiivista.

Iitin kuntaan on perustettu kyläasiain neuvottelukunta kunnan ja kylätoimintajärjestöjen välille jonka tarkoituksena on lisätä vuorovaikutusta ja tiedon kulkua näiden välillä.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

Kylän nelikenttään on koottu kyläläisten esittämiä asioita. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia sekä kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden avulla on lähdetty visioimaan tulevaisuuden kylää ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

KYLÄN NELIKENTTÄ 2006:

<p>Kylän sisäiset heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaksi - opettajainen koulu - vähäinen syntyvyys, ikärakenteen vinoutuminen - koulun tilat käytössä vain lukuvuoden aikana ja arkipäivinä - kevyen liikenteen väylien puuttuminen - puhelinlankaverkon kunnan rapautuminen - hyvälaatuista pohjavettä ei kaikissa talouksissa - teiden hoito puutteellista - kunnallistekniikka puuttuu - katuvalaistuksen hoito ontuu - ongelmajätteiden keräys - kyläavustajan puute - ei päivähoitoa tarjolla lapsille - kylältä puuttuu konekorjaamo - kyläkokouksiin osallistuminen vähäistä 	<p>Kylän sisäiset vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaunis monipuolinen luonto, taponlehtien suojelualueet, luontoreitti - taloja ja tontteja myynnissä - keskeinen sijainti, sopivat etäisyydet kaupunkeihin, 6 – tien läheisyys - useimmilla hyvälaatuista talousvettä - asumisviihtyvyys hyvä ja väljä - toimiva jätehuolto - monipuolista yrittäjätoimintaa - nopea laajakaistayhteys kylällä - kyläesite / palveluhakemisto - sukupolven vaihdoksen myötä nuoria palaa kylälle - naapuriapu toimii - kirjastoauto kiertää joka toinen viikko - vakavarainen väestö, omillaan toimeen tuleva - turvallinen asuinympäristö - halukkuus oman kylän tuotteiden ja palveluiden käyttöön - toimiva ja kehittyvä maatalous - kuljetukset ja asiointivuorot toimivat - aktiivista yhdistys- ja kerhotoimintaa - hyötis – piste koulun yhteydessä - talkoo - henkeä ja ideoita löytyy - koulu hyväkuntoinen, liikuntasalissa kiipeilyseinä - seuratalo saneerattu ajanmukaiseksi - kylän www.sivut
<p>Kylän ulkoiset uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulun olemassa olon epävarmuus - maatalouselinkeinon tulevaisuus huolettaa - EU – direktiivit - mahdollisten kuntaliitosten seuraukset - yksityisteiden talkootyön vähäinen arvostus kunnan taholta 	<p>Kylän ulkoiset mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> - tontteja ja taloja myynnissä - uusia asukkaita kylään - saneeratun seuratalon käyttöasteen kasvaminen, vuokraaminen kylän ulkopuolisille - mahdollisuus Etelä-Litin koulun saamisesta kylälle - lisääntyvä yhteistyö yhdistysten välillä - suunnitteilla olevan moottorikelkkareitin liittäminen jo lähikylissä olevaan reittiin - maakaasun hyödyntäminen

Maakansa tulevaisuudessa

Jos maakansan asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Maakansa voisi olla seuraavanlainen kylä:

Maakansa on sopuisa ja rauhallinen viiden kylän yhteisö Etelä-Itissä joka tarjoaa kaikki peruspalvelut sekä runsaasti virkistys- ja harrastustoimintaa. Väestörakenne on lisääntymään ja nuorentumaan päin. Tontteja ja taloja on tarjolla joista kyläyhdistys pitää kirjaa. Alueella sijaitsee kolmi-opettajainen koulu, runsaine eri kerhoineen. Koulun tilat ovat ilta ja viikonloppu sekä loma-aikoina kyläläisten käytössä. Lapsiennuste koulun alueella on hyvä. Aktiivisen yhteistoiminnan tuloksena on saatu myös kylän tiestö erinomaiseen kuntoon sekä mainio virkistäytymispaikka uimarantoineen.

Seuratalo on ahkerassa käytössä.

Yhteistoiminnan tuloksena on kylälle rakennettu ikääntyvälle väestölle rivitalo.

Työpaikkoja on pystytty luomaan peruspalveluiden ympärille maatalouden lisäksi. Naapuriapu ja yhteistyö kyläläisten kanssa on helppoa ja luontevaa sekä se luo turvallisuutta päivittäiseen elämiseen. Kyläavustaja on kyläläisten palveluksessa.

Maakaasuasema keskellä kylää jota hyödynnetään monipuolisesti. Vesiosuuskuntien lisäksi energiaosuuskunta perustettu.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat	Kylän tavoitteet
<p><u>1. Väestö ja asuminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - syntyväisyys vähäistä - kylällä asumattomia tontteja ja rakennuksia - ikääntyvän väestön muutto palveluiden perään <p><u>2. Elinkeinot</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - viljely yksipuolista - korjaamo toiminta puuttuu - kylä ei työllistä monipuolisesti <p><u>3. Palvelut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - koulun säilymisen epävarmuus - postin varhaisjakelu puuttuu - koulun tilat eivät käytössä loma-aikoina - kyläavustajan puute <p><u>4. Yhdyskuntatekniikka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tieverkosto osittain huonoa - uimapaikka puuttuu - vesiosuuskunnan puuttuminen - katuväläistuksen vähäisyys - näkymäalueiden huono hoito <p><u>5. Ympäristö</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - osittain parantamisen varaa siisteydessä <p><u>6. Yhdistys- ja yhteistoiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kokouksiin osallistuminen vähäistä 	<p><u>1. Väestö ja asuminen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kylälle nuoria perheitä asumaan - tontit ja rakennukset myyntiin - harrastetoiminnan monipuolistaminen - tuetaan vanhusten itsenäistä asumista <p><u>2. Elinkeinot</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - energiakasvituotannon mahdollisuuksien kartoittaminen - maatilán sivuelinkeinojen mahdollisuuksien kartoittaminen <p><u>3. Palvelut</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - varhaisjakelun mahdollistaminen - harrastusmahdollisuuksien monipuolistaminen - päivähoitopaikkojen luominen tarpeen mukaan - vaikutetaan päättäjiin - aloite kuntaan koulun tilojen saamiseksi - käyttöön loma-aikoina - tarpeen ja mahdollisuuksien kartoittaminen yhteistyössä kunnan ja työvoimaviranomaisten kanssa <p><u>4. Yhdyskuntatekniikka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiivinen yhteydenpito kuntaan ja tielaitokseen - vesiosuuskunnan perustaminen <p><u>5. Ympäristö</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen <p><u>6. Yhdistys- ja yhteistoiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - yhteisten intressien hakeminen eri yhdistysten välillä - kyläläisten aktivoiminen

6. Toimenpiteet

Tässä on esitetty tulevat toimenpiteet yleispiirteisesti. Jokainen toimenpide vaatii yksityiskohtaisen suunnittelun siinä vaiheessa, kun toimenpiteen käytännön toteuttaminen käynnistyy. Osasta toimenpiteistä voidaan tehdä erillinen hankesuunnitelma joko kylän omana hankkeena tai sitten yhteistyössä esim. toisten kylien kanssa. Osa asioista toteutetaan kyläläisten talkootyöllä ja osa asioista toteutuu yhteistyössä oman kunnan ja muiden sidosryhmien kanssa.

Jokainen toimenpide vaatii toteutuakseen kyläläisten aktiivista panosta. Tavoitteena on, että jostakin tietystä toimenpiteestä kiinnostuneet kyläläiset lähtisivät rohkeasti mukaan toteuttamaan heille itselleen tärkeitä asioita. Jokaisen kyläläisen pienikin panos on arvokas yhteisten asioiden toteuttamisessa ja entistä paremman Maakansan rakentamisessa. Toimenpiteiden toteuttamisesta kiinnostuneet kyläläiset voivat ottaa yhteyttä Maakansan kyläyhdistyksen puheenjohtajaan tai sihteeriin, jotka ohjaavat kyläsuunnitelman yleistä eteenpäinvientiä.

Väestö ja asuminen

Pidetään kylän tonttirekisteri ajan tasalla ja markkinoidaan kylää nuorille perheille. Vapaita tontteja ja kiinteistöt näkyville myös omille www-sivuille. Kylällä järjestetään monipuolista harrastetoimintaa kaikille ikäryhmille. Tuetaan vanhusten itsenäistä asumista erilaisin palvelumuodoin.

Elinkeinot

Kartoitetaan ja tuetaan maataloustuotannon monipuolistamista energiakasvien viljelyyn (esim. biodiesel ja energiakaura jne.) ja muiden alojen mahdollisuuksia kylällä.

Palvelut

Tiedustellaan aamupostin varhaisjakelun mahdollistamista. Syksyllä 2002 valmistunut ja nyt päivittymässä oleva kyläesite ja www-sivut parantavat tiedotusta ja tiedonkulkua. Kyläesitteessä markkinoitaisiin kylän paikallistuotantoa. Nuorille on kylällä tarjolla liikuntamahdollisuuksia. Kansalaisopisto järjestää kylällä useita taide- ja kulttuurialankursseja.

Vaikuttamalla päättäjiin omalla aktiivisuudella ja toiminnalla turvataan koulun pysyminen. Sekä aloitteella kuntaan koulun tilojen saamiseksi käyttöön koulun loma-aikoina.

Kyläavustajan palkkaamisen mahdollisuutta tiedustellaan yhteistyössä kunnan kanssa.

Yhdyskuntatekniikka

Aktiivisella seurannalla ja yhteydenpidolla pidetään Maakansan tiestö kunnossa. Yksityisteiden kunnossapitoon ehdotetaan talkootöiden hyväksymistä kunnassa. Tutkitaan edellytyksiä vesi- ja energiaosuuskunnan perustamiseksi, tavoitteena ratkaista vesiongelmat ja jätevesiasetuksen tuomat velvoitteet, sekä hyödyntää alueen läpi kulkevan maakaasuputken tarjoamia mahdollisuuksia. Katuvalaistusta ehdotetaan lisättäväksi ongelmallisiin ja vaarallisiin paikkoihin liikenne turvallisuuden lisäämiseksi.

Ympäristö

Valistamalla ja vaalimalla säilytetään Maakansan alueen luonto monimuotoisena.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Tiedottaminen yhdistys- ja yhteistoiminnasta luo kylälle viihtyisyyttä. Eri yhdistysten väliset yhteiset intressialueet kartoitetaan ja lisätään yhteistoimintaa samalla aktivoidaan kyläläisiä osallistumaan yhteisten päätösten tekoon kyläkokouksissa.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja päivitys

Kyläsuunnitelma tarkistetaan ja päivitetään tarpeen vaatiessa. Maakansan kyläyhdistys huolehtii kyläsuunnitelman tarkistamisesta ja päivittämisestä .

Kaikilla kyläläisillä on mahdollisuus olla mukana kylän kehittämisessä ja kyläsuunnitelman toteuttamisessa ja päivittämisessä. Toimenpiteiden toteuttamisessa tarvitaan kyläläisten ideoita ja talkootyötä. Työryhminä ja vastuuhenkilöinä voivat toimia kaikki kyläläiset riippumatta siitä kuuluvatko he Maakansan kyläyhdistyksen johtokuntaan. Myös kylän eri yhdistykset ja seurat ovat toimenpiteiden kehittäjiä ja toteuttajia.

Maakansan kyläyhdistys tekee vuosittaisen toimintasuunnitelman, johon otetaan kyläsuunnitelmasta niitä asioita (kehitettäviä asioita), joita vuoden aikana aiotaan toteuttaa. Toimintasuunnitelman valmistelutyöt voidaan tehdä eri työryhmissä ja samalla ne arvioivat toteuttamiseen tarvittavat resurssit ja yhteistyökumppanit. Työryhmien ehdotusten perusteella Maakansan kyläyhdistyksen johtokunnan kokouksessa laaditaan koko kylän toimintasuunnitelma. Isommista asioista tehdään hankesuunnitelmia ja haetaan hankerahoitusta toteuttamiseen joko kylän omana hankkeena tai yhdessä muiden kylien kanssa. Toimintasuunnitelma yhdessä päivitetyn kyläsuunnitelman kanssa käsitellään Maakansan kyläyhdistyksen vuosittaisessa kevätkokouksessa.

Iitin kunnan kyläasiain toimikunnan sihteerille toimitetaan päivitetty kyläsuunnitelma.

8. Yhteystiedot

Maakansan (Koliseva, Saaranen, Taasia, Haapakimola, Muikkula) kotisivut www.maakansa.com